

คู่มือผู้ปกครอง

ระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

“แรกเริ่มเรียน”

...ก้าวแรกของเด็ก ๆ

สู่จุดเริ่มต้นของครู

ผู้ปกครองมีส่วนในการเรียนรู้...

คำนำ

คู่มือผู้ปกครองฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดประสบการณ์ รูปแบบวิธีสอน และการประเมินพัฒนาการของเด็กโรงเรียนสาธิตละอออุทิศในปีการศึกษา ๒๕๖๐ โดยผู้ปกครองสามารถนำข้อมูลในคู่มือผู้ปกครองฉบับนี้ไปใช้ประกอบการส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้มีความสอดคล้องและดำเนินไปในทิศทางเดียวกันกับทางโรงเรียน

คณะครูหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือผู้ปกครองฉบับนี้ จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกันกับทางโรงเรียน

ผู้จัดทำ

คณะครูอนุบาลปีที่ ๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
แรกเริ่มเรียน	๑
รูปแบบการจัดประสบการณ์	๒
สาระที่ควรรู้	๒
ทักษะสำคัญของเด็กปฐมวัย	๓
เทคนิค / วิธีการสอน	๖
การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ	๘
ตารางจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ	๙
การประเมินผลพัฒนาการเด็ก ๓ ขวบ	๑๑
สมรรถนะของเด็กวัย ๓ ขวบ	๑๒
แฟ้มผลงาน	๑๕
สารนิเทศน์	๑๖
บรรณานุกรม	๑๗

>> แรกเริ่มเรียน

ก้าวแรกของการเป็นเด็กอนุบาล เด็กจะเริ่มเรียนรู้...

เมื่อเด็กก้าวเข้าสู่รั้วโรงเรียน เด็กจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย โดยจะ**เริ่มเรียนรู้ในเรื่องของการปรับตัวของตนเอง** ต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ซึ่งธรรมชาติของเด็กมักจะเกิดความหวั่นไหวและความกลัว สำหรับเด็กการปลอบใจและการสร้างความมั่นใจให้เด็กด้วยวิธีการพูดคุยและการโอบกอดจะทำให้เด็กมีความรู้สึกไวใจและอบอุ่นใจมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดีขึ้นและเด็กจะสามารถเรียนรู้การอยู่ร่วมกับเพื่อนและบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี **เริ่มเรียนรู้ระเบียบวินัย** เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเด็กจะเรียนรู้เรื่องกฎระเบียบวินัยต่าง ๆ โดยเริ่มจากในห้องเรียนผ่านการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เด็กจะรู้การยอมรับผิด เรียนรู้ว่าสิ่งใดถูกหรือผิด เรียนรู้พฤติกรรมที่แสดงออกและสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง **เริ่มเรียนรู้การช่วยเหลือตนเอง** เมื่อมาโรงเรียนเด็กได้ฝึกและเรียนรู้ในเรื่องของการช่วยเหลือตนเองได้ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมือ เรียนรู้การแก้ปัญหาและฝึกความรับผิดชอบ ผ่านการทำกิจกรรมและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ เช่น การแต่งกาย การรับประทานอาหารเช้า การเก็บของเล่น การเข้าห้องน้ำ เป็นต้น ซึ่งเมื่อเด็กสามารถทำตามคำสั่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ด้วยตนเองเด็กจะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และสามารถที่จะกล้าลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมั่นใจมากขึ้น **เริ่มเรียนรู้มีความสุข** เมื่อเด็กมาโรงเรียนเด็กจะได้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เด็กจะได้เลือกเล่นตามความสนใจและเลือกทำกิจกรรมต่างๆที่เป็นประสบการณ์แปลกใหม่ จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง การเล่นผ่านรูปแบบการทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้แล้วยังทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความสุขเมื่อมาโรงเรียน

จากการเรียนรู้ในช่วงแรกเริ่มเรียนของเด็กวัย ๓ ขวบที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของก้าวแรกที่เด็กจะได้เรียนรู้ ซึ่งในก้าวต่อมาเด็กจะได้เรียนรู้ในรูปแบบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยทางโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ได้มีการนำหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ๓ ขวบมาปรับใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กโดยมุ่งหวังให้เกิดการเรียนรู้การสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากการทดลอง การลงมือปฏิบัติจริง สามารถส่งเสริมการคิดให้แก่เด็ก รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมวัย สำหรับแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในรูปแบบการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยมีการนำส่วนสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ สารที่เด็กควรเรียนรู้ ทักษะสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งรูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลายมาบูรณาการเข้าด้วยกัน

รูปแบบการจัดประสบการณ์

โรงเรียนสาธิตละอออุทิศได้นำหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายมาปรับใช้กับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้กับเด็กโดยมีส่วนสำคัญต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการบูรณาการการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ได้แก่ สารที่ควรเรียนรู้ ทักษะสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งรูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลาย จึงขออธิบายความหมายของการบูรณาการในส่วนสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

สารที่ควรรู้

สารสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรรู้ ประกอบด้วย ๔ สาร ดังนี้

สารที่ควรรู้	การบูรณาการ
เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักและบอกชื่อ - นามสกุล รูปร่าง หน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี
เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน
ธรรมชาติรอบตัว	จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักสิ่งมีชีวิตที่เป็นต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน - กลางคืน ฯลฯ
สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักสิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันของเด็ก

ทักษะสำคัญสำหรับ

เด็กปฐมวัย

ทักษะสำคัญที่นำมาผสมผสานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๙ ทักษะ ดังนี้

ทักษะ	ความหมาย	ประเด็นสำคัญ
ทักษะกระบวนการคิด	ความสามารถในการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none">• การสื่อสาร• การแสวงหาความรู้• การคิดขั้นสูง
ทักษะการคิดทางวิทยาศาสตร์	พฤติกรรมการเรียนรู้ (ความสามารถ) ที่เกิดจากการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติกิจกรรมจากขั้นตอนการคิดทางวิทยาศาสตร์	<ul style="list-style-type: none">• การใช้ประสาทสัมผัส• อยากรู้อยากเห็น• เปรียบเทียบ• ช่างซักช่างถาม• จัดกลุ่ม• เชื่อมโยง
ทักษะภาษา	ทักษะที่เด็กใช้ในการสื่อสาร ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดและความรู้สึก	<ul style="list-style-type: none">• การฟัง• การพูด• การอ่าน• การเขียน

ทักษะ	ความหมาย	ประเด็นสำคัญ
ทักษะคณิตศาสตร์	การจัดสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันที่ส่งเสริมให้เด็ก คิด ค้นคว้า แก้ปัญหา เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความคิดรวบยอดที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ	<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าจำนวนและการดำเนินการ ● การวัด ● เรขาคณิต ● การหาความสัมพันธ์ของแบบรูป ● การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี	ทักษะทางสติปัญญาที่นักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์มาแก้ไขปัญหา นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าสืบเสาะหาความรู้ และแก้ปัญหาต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การสังเกต ● การจำแนกประเภท ● การวัด ● การจัดกระทำและสื่อความหมายจากข้อมูล ● การลงความเห็นจากข้อมูล ● การใช้ตัวเลข ● การพยากรณ์ ● การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสกับสเปส และสเปสกับเวลา ● เทคโนโลยี
ทักษะสุนทรียภาพ	ความซาบซึ้งในคุณค่าความงามของศิลปะดนตรี และการเคลื่อนไหวซึ่งเกิดจากการรับรู้ โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัสในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินพึงพอใจและสนุกสนาน	<ul style="list-style-type: none"> ● ดนตรี ● การเคลื่อนไหว ● ศิลปะ

ทักษะ	ความหมาย	ประเด็นสำคัญ
ทักษะสุขภาวะทางกายและการเคลื่อนไหว	การมีโภชนาการดี มีความแข็งแรง ปลอดภัย สามารถดูแลและช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน รวมถึงมีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> ● สุขภาวะทางกายด้านโภชนาการ ● ร่างกายมีความแข็งแรงทนทาน ● การดูแลตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ● การเคลื่อนไหว
ทักษะคุณธรรมและจริยธรรมอันพึงประสงค์	แนวทางหรือกฎเกณฑ์ความประพฤติ การปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามซึ่งคุณธรรมเป็นความดี ความงามที่เกิดขึ้นในจิตใจคน เป็นแนวทางกำหนดให้เกิดจริยธรรม คือ การปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องและเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ	<ul style="list-style-type: none"> ● ความขยัน ● ความประหยัด ● ความซื่อสัตย์ ● ความมีวินัย ● การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ ● ความสะอาด ● ความสามัคคี ● ความมีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน ● ความกตัญญูกตเวทิตี
ทักษะชีวิต	ความสามารถพื้นฐานของเด็กในการเข้าใจตนเอง การปรับตัว การช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น การวางแผนการทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหาและการตัดสินใจโดยใช้เหตุผลจากการดำรงชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ● การเข้าใจตนเอง ● การช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น ● การทำงานเป็นกลุ่ม ● การวางแผน ● การแก้ปัญหา ● การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

เทคนิค

วิธีสอน

กลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน วิธีการสอนหรือการดำเนินการทางการสอนต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิผลมากขึ้น จึงขอยกตัวอย่างเทคนิคและวิธีสอนที่นำมาปรับใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนให้กับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ดังนี้

เทคนิค/วิธีสอน	วิธีดำเนินการกิจกรรม
การบรรยาย (Lecture)	วิธีสอนโดยใช้การบรรยายเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้เรียนรู้เนื้อหาสาระพร้อม ๆ กันได้ในเวลาจำกัด
การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)	การสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น
การสาธิต (Demonstration)	การสอนโดยใช้การสาธิตเป็นวิธีที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นการปฏิบัติจริง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหรือการปฏิบัติที่ชัดเจน
การทดลอง (Experiment)	วิธีที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนรายบุคคลหรือรายกลุ่มเกิดการเรียนรู้โดยการเห็นผลชัดจากการคิดและการกระทำของตนเอง ทำให้การเรียนรู้ที่ตรงกับความ เป็นจริง มีความหมายกับผู้เรียนและจำได้นาน
บทบาทสมมติ (Role Playing)	วิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเราเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและของผู้อื่น หรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองแสดง
สถานการณ์จำลอง (Simulation)	การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการที่ช่วยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงเกิดความเข้าใจในสถานการณ์หรือเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน
เกม (Game)	เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง
การไปทัศนศึกษา (Field Trip)	วิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้
การใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)	วิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เป็นวิธีที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ

ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ คณะครูได้กำหนดแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ เรียนรู้ในหัวข้อเรื่อง (theme) แรกเริ่มเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายและมีความสัมพันธ์กับตัวเด็ก และจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ซึ่งเปรียบเสมือนการเริ่มต้นเรียนรู้ที่ดีของเด็กนั่นเอง

“การจัด ประสบการณ์ แบบบูรณาการ คืออะไร”

- การจัดกิจกรรมที่ครูสามารถจัดกิจกรรมหลายกิจกรรมได้จากหนึ่งแนวคิดและเด็กสามารถเรียนรู้ทักษะหลายทักษะได้จากหนึ่งกิจกรรม
- การจัดการเรียนรู้ที่นำเอาสาระการเรียนรู้ที่เด็กต้องเรียนรู้และทักษะที่สำคัญต่อเด็กมาผสมผสานในการจัดกิจกรรม โดยเด็กจะได้เรียนรู้เรื่องราวที่หลากหลายจากกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น
- การจัดกิจกรรมที่ครูนำวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ เช่น การอภิปราย การทดลอง บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งจะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น และได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ

- ครูสามารถจัดช่วงเวลาในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ จะสามารถยืดหยุ่นเวลาและรูปแบบกิจกรรมได้ตามลักษณะกิจกรรมและความสนใจของเด็ก
- เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กนำความรู้ที่เกิดขึ้นมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

แนวการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ในหัวข้อแรกเริ่มเรียนมี ดังนี้...

ภาคเรียนที่ ๑

เรื่อง (Subtheme)	หน่วยการเรียนรู้ (Unit)
เริ่มต้นที่ตัวฉัน	ฉันคือใคร
	ร่างกายแข็งแรง
ผูกพันกับครอบครัว	สายใยผูกพัน
	วันสำคัญของครอบครัว

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง (Subtheme)	หน่วยการเรียนรู้ (Unit)
รู้ให้ทั่วละอออกุทิศ	ละอออกุทิศ สอนคิดสอนเรียน
	เพียรเรียนรู้จากประสาทสัมผัส
	จัดเรื่องเล่น เป็นเรื่องเรียน

โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้มีการบูรณาการทักษะสำคัญของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการคิดทางวิทยาศาสตร์ ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ทักษะภาษา ทักษะสุนทรียภาพ ทักษะชีวิต ทักษะสุขภาวะทางกายและการเคลื่อนไหว และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี รวมทั้งสาระการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเด็กในการจัดกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางจัดประสบการณ์

การเรียนรู้แบบบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ (Unit)	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none">ฉันคือใคร	<ul style="list-style-type: none">คนคนนี้เป็นฉันสัญลักษณ์นั้นแทนฉันได้เพื่อนหลากหลายในห้องเรียนเรียนรู้ความต่างฉันกับเธอเธอทำได้ ฉันก็ทำได้สิ่งนี้ของฉัน ของสิ่งนั้นของเธอเธอกับฉัน ต่างกันตรงไหนเธอชอบสิ่งใด ฉันชอบสิ่งนี้ฟังเรื่องนี้ฉันอยากเล่า	<ul style="list-style-type: none">สิ่งต่าง ๆ รอบตัวตัวเด็กบุคคลและสถานที่รอบตัว
<ul style="list-style-type: none">ร่างกายแข็งแรง	<ul style="list-style-type: none">เราเติบโตเพราะอะไรกันนะกินอะไรดีที่มีประโยชน์อาหารมีโทษเราไม่สนเราทุกคนชอบออกกำลังกายพักผ่อนสบายสบายได้หลายวิธีเราทำแบบนี้สุขภาพแข็งแรง	<ul style="list-style-type: none">สิ่งต่าง ๆ รอบตัวตัวเด็กบุคคลและสถานที่รอบตัวธรรมชาติรอบตัว
<ul style="list-style-type: none">สายใยผูกพัน	<ul style="list-style-type: none">ที่บ้านของฉันอยู่รวมกันเป็นครอบครัวนับให้ทั่วถ้วนคือญาติบ้านสะอาดเราช่วยกันเพื่อนบ้านฉันล้วนมากมี	<ul style="list-style-type: none">สิ่งต่าง ๆ รอบตัวตัวเด็กบุคคลและสถานที่รอบตัวธรรมชาติรอบตัว

หน่วยการเรียนรู้ (Unit)	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ● วันสำคัญของครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> ● เรียนรู้กัน วันเดือนปี ● วันวันนี่ที่สำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ● ตัวเด็ก ● บุคคลและสถานที่รอบตัว ● ธรรมชาติรอบตัว
<ul style="list-style-type: none"> ● ละอออกุทิศ สอนคิดสอนเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ที่ตรงนี้ละอออกุทิศ ● มีกิจกรรมหลากหลาย ● เรื่องมากมายในห้องเรียน ● เพียรคิดเรียน สนุกสนาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ● ตัวเด็ก ● บุคคลและสถานที่รอบตัว ● ธรรมชาติรอบตัว
<ul style="list-style-type: none"> ● เพียรเรียนรู้จากประสาทสัมผัส 	<ul style="list-style-type: none"> ● จับต้องได้ให้ความรู้ ● สองตาดูความแตกต่าง ● สองหูฟังเพื่อแยกแยะ ● ได้เพียงกลิ่น ฉันทักู้ ● เราเรียนรู้จากการชิม 	<ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ● ตัวเด็ก ● บุคคลและสถานที่รอบตัว ● ธรรมชาติรอบตัว
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดเรื่องเล่นเป็นเรื่องเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● เล่นของเล่นเน้นเรื่องวิทย์ ● จากเรื่องเล่นสู่อ่านเขียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ● ตัวเด็ก ● บุคคลและสถานที่รอบตัว ● ธรรมชาติรอบตัว

จากตารางจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการที่กำหนดไว้ให้ผู้ปกครองได้รับทราบ เป็นกำหนดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กตลอดปีการศึกษา ๒๕๖๐ นอกจากนี้คณะครูได้กำหนดรูปแบบ การประเมินผลพัฒนาการเด็กวัย ๓ ขวบ เพื่อใช้ประกอบการประเมินพัฒนาการเด็กให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็กการประเมินผลถือเป็นงานโดยตรง ของครูที่ต้องตั้งใจปฏิบัติ และเอาใจใส่อย่างเต็มที่ในแต่ละวันครูจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กซึ่งข้อมูลนี้ได้จาก

การประเมินผลพัฒนาการ

เด็ก ๓ ขวบ

วิธีการประเมินผล	หลักฐานที่ใช้ในการประเมิน
การสังเกตพฤติกรรมเด็ก (Observation)	<ul style="list-style-type: none">● แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก● ผลงานของเด็ก
การสัมภาษณ์ (Interview)	<ul style="list-style-type: none">● การสนทนาพูดคุยกับเด็กในขณะที่ทำกิจกรรมหรือการทำกิจวัตรประจำวันต่างๆ
การสังเกตและการจดบันทึก (Anecdotes)	<ul style="list-style-type: none">● บันทึกการเรียนรู้● บันทึกการอ่าน● บันทึกลูกรัก● บันทึกการสังเกตพฤติกรรม
แบบประเมินพัฒนาการ	<ul style="list-style-type: none">● สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
การประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานเด็ก	<ul style="list-style-type: none">● ผลงานอิสระ● ผลงานที่ผู้ปกครองเลือก● ผลงานเฉพาะ

สมรรถนะของเด็กวัย ๓ ขวบ

สมรรถนะของเด็กปฐมวัย คือ ความสามารถที่เด็กสามารถทำอะไรได้อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติ ในช่วงวัยนั้น ๆ ความเป็นมาของสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในประเทศไทย เป็นการศึกษาสิ่งที่เด็กสามารถทำได้จริงตามอายุ โดยยึดพัฒนาการของเด็กเป็นตัวตั้ง ซึ่งคณะวิจัยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำขึ้น สมรรถนะของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญในการช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ใหญ่เข้าใจเด็กและเข้าใจในวิธีการเลี้ยงดูเด็กดียิ่งขึ้น

“ สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัยของเด็กอายุ ๓ ขวบ จะยึดพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก แบ่งออกเป็น ๗ ด้าน คือ ... ”

สมรรถนะ	สำหรับครู	สำหรับผู้ปกครอง
<p>การเคลื่อนไหวและสภาวะทางกาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเคลื่อนไหว - สภาวะทางกาย 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกกำลังกายในบริเวณที่ปลอดภัยในโรงเรียน เช่น สนามเด็กเล่น เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมือในการทำกิจกรรม เช่น การวาดภาพ ปั่นแปรงโดว์ การใช้กรรไกร - คุณครูได้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเลือกรับประทานอาหารอาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ให้กับเด็ก รวมทั้งการพูดเสริมแรงและให้กำลังใจกับเด็กเมื่อเด็กทานอาหารที่มีประโยชน์ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองชักชวนและเปิดโอกาสให้ลูกลองทำงานบ้านที่ง่ายๆ เช่น กวาดพื้น ตากเสื้อผ้า รดน้ำต้นไม้ ลองให้ทำกิจกรรมประจำวันด้วยตนเอง เช่น พับผ้าห่ม แปรงฟัน ใส่เสื้อผ้า - ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ลูกมีส่วนร่วมในการเตรียมมื้ออาหารและชักชวนลูกพูดคุยเกี่ยวกับอาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ - ผู้ปกครองชักชวนเด็กสังเกตป้ายสัญลักษณ์ที่บอกถึงความปลอดภัยและอันตรายภายในบ้านและนอกบ้าน

- สมรรถนะ**
พัฒนาการด้านสังคม
- การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่
 - การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเด็ก
 - พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม
 - เห็นคุณค่าของความแตกต่าง
- พัฒนาการด้านอารมณ์
- ความคิดเกี่ยวกับตนเอง
 - การควบคุมอารมณ์ตนเอง
 - สมรรถนะของตนเอง
- พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา
- ความจำ
 - การสร้างหรือพัฒนาความคิด
 - ตรรกวิทยาและความมีเหตุผล
 - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - ความตั้งใจจดจ่อ
 - การคิดด้านคณิตศาสตร์
 - ความเข้าใจปรากฏการณ์ และวิธีแสวงหาข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์
 - ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมรอบตัว
 - มลภาวะและการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม
 - ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าเชิงเศรษฐกิจ

สำหรับครู	สำหรับผู้ปกครอง
<ul style="list-style-type: none"> - คุณครูแสดงความรักกับเด็ก โดยการโอบกอด พุดชมเชย และให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม - คุณครูเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเพื่อน ได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน - คุณครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับมารยาท และการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับผู้อื่น ผ่านการเล่นและลงมือปฏิบัติจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองให้โอกาสให้ลูกได้มีเวลาและทำกิจกรรมร่วมกัน และให้ลูกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมภายในครอบครัว - ผู้ปกครองชวนลูกพูดคุยเกี่ยวกับสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง แล้วให้เด็กลองคิดแก้ปัญหาด้วยภาษาที่ประนีประนอม - ผู้ปกครองปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสุภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก
<ul style="list-style-type: none"> - คุณครูเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์เหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น การเล่นเกม การเล่าเรื่องที่ตนเองรัก หรือการทำกิจกรรมส่งเสริมกำลังใจให้กับเด็กโดยการชื่นชม เพื่อให้เด็กสร้างความเชื่อมั่นให้แก่เด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองต้องแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เป็นเพื่อให้ลูกคิดว่าสิ่งนั้นควรหรือไม่ควร นอกจากการแสดงออกทางอารมณ์แล้วผู้ปกครองต้องใจเย็นและตั้งสติทุกครั้งเมื่อลูกเรียกร้องหรืออาละวาดเพื่อจะเอาในสิ่งที่ตนเองอยากได้ และต้องได้ ผู้ปกครองอาจจะพูดเบี่ยงเบนสิ่งที่ลูกอยากได้บอกลูกด้วยเหตุผลหรือทำข้อตกลงก่อนออกจากบ้าน
<ul style="list-style-type: none"> - คุณครูจะจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอธิบายเหตุผล และแก้ปัญหาด้วยตนเองผ่านการเรียน ซึ่งการเรียนรู้อาจมาจากเพลงคำคล้องจอง เกม หรือการทำกิจกรรมประจำวันของเด็ก นอกจากนี้ครูเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองแล้วครูยังส่งเสริมให้เด็กรู้จักการปรับตัวอยู่ร่วมกับเพื่อนและบุคคลอื่นได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองต้องชวนเด็กพูดคุยในเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น การคุยเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่รอบตัว ธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก อาจจะมีการแสดงความคิดเห็นอธิบายเป็นขั้นตอนและบอกเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่พบเจอได้และลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยคุณพ่อคุณแม่ให้กำลังใจและชื่นชมเมื่อเด็กทำได้

สมรรถนะ	สำหรับครู	สำหรับผู้ปกครอง
พัฒนาการด้านจริยธรรม - การมีวินัยในตนเอง - การพัฒนาเกี่ยวกับความรู้ผิดชอบ ชั่วดี	- คุณครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองภายในห้องเรียน ผ่านนิทาน เหตุการณ์ หรือสถานการณ์จริง	- ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กในทุกด้าน เช่น การควบคุมอารมณ์ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักและเข้าใจการมีวินัยและการรับผิดชอบต่อหน้าที่ นอกจากนี้ยังเป็นแบบอย่างแล้วอาจจะใช้สื่อ นิทาน เพลง คำคล้องจองในการสอน
พัฒนาการด้านสร้างสรรค์ - ศิลปะการแสดง - ทักษะศิลป์	- คุณครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ฟังเพลง ร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรีต่าง ๆ หรือเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองสนใจ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเลียนแบบตัวละครโดยใช้อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม นอกจากการแสดงบทบาทสมมติและครูจัดเตรียมอุปกรณ์และเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานศิลปะต่างๆและผลงานทางศิลปะจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง	- ผู้ปกครองชักชวนเด็กร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรี เต้นหรืออาจจะพาไปชมการแสดงดนตรี งานศิลปะ หรือการแสดงละครต่อผู้อื่นหลังจากที่เด็กได้แสดงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่น คุณพ่อคุณแม่อาจจะถามและให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กได้สามารถชื่นชมเด็กเพื่อให้เด็กมีความมั่นใจมากขึ้น

ซึ่งทางโรงเรียนได้นำสมรรถนะของเด็ก ทั้ง ๗ ด้าน เข้ามาบูรณาการในการจัดรูปแบบประสบการณ์ การจัดทำสารนิทัศน์ประเภทต่าง ๆ และการประเมินผลพัฒนาการเด็กในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงาน ครูได้นำสมรรถนะมาเป็นเกณฑ์ในการประเมินพัฒนาการเด็กผ่านการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กพัฒนาพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย ๓ ขวบ และมีความพร้อมที่จะก้าวต่อไป

แฟ้มผลงาน

Portfolio

>> แฟ้มผลงาน เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มีจุดประสงค์และการกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ แฟ้มผลงานเด็กช่วยให้ตัวเด็กตระหนักถึงประสบการณ์ความพยายาม ความก้าวหน้าและความสำเร็จของตนเอง ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการประเมินผลพัฒนาการเด็กและการจัดโปรแกรมการเรียนรู้การสอนต่อไป

การประเมินโดยใช้แฟ้มผลงาน เป็นการประเมินผลพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพที่แท้จริงซึ่งผลงานชิ้นต่าง ๆ ที่รวบรวมได้นั้นแสดงถึงความรู้ความสามารถ ความพยายาม เจตคติ และความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของนักเรียน ครูใช้แฟ้มผลงานเป็นที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและใช้เป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนสะท้อนความคิด ความรู้สึกที่เกิดจากการทำงาน และค้นพบความก้าวหน้าของตนเอง อีกทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองให้ได้รับทราบข้อมูลความก้าวหน้าเกี่ยวกับพัฒนาการ การเรียนรู้ของนักเรียน

คำสำคัญในการประเมินผลโดยใช้แฟ้มผลงาน

ผลงานอิสระ

ผลงานที่เด็กเป็นผู้คัดเลือกจากผลงานต่าง ๆ ที่ตนเองทำทั้งจากที่บ้านและที่โรงเรียน หลังจากคัดเลือกผลงานแล้วเสร็จ เด็กต้องให้เหตุผลในการเลือกผลงานว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกงานชิ้นนี้ โดยครูเป็นผู้บันทึกการแสดงความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อผลงานของตนเอง และอ่านข้อความที่บันทึกให้เด็กฟัง

ผลงานที่ผู้ปกครองเลือก

ผลงานเด็กที่ผู้ปกครองคัดเลือกจากผลงานเด็กที่ได้รับจากครู หรือคัดเลือกจากผลงานที่เด็กกับผู้ปกครองร่วมกันสร้างสรรค์ โดยพิจารณาคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดของเด็ก และเขียนแสดงความคิดเห็น (ในทางที่ดี) ของตนเองที่มีต่อผลงานเด็กและอ่านข้อความดังกล่าวให้เด็กฟังอีกครั้ง ก่อนที่จะส่งกลับคืนให้ครูประจำชั้น

ผลงานเฉพาะ

ผลงานที่ครูเป็นผู้จัดเก็บโดยครูเป็นผู้กำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บและเขียนขั้นตอนการทำกิจกรรมในงานชิ้นนั้นอย่างละเอียดชัดเจน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของหลักการจัดประสบการณ์ของโรงเรียนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ทักษะการคิดทางวิทยาศาสตร์

สารนิทัศน์

สารนิทัศน์ (Documentation) เป็นการจัดทำข้อมูลที่เป็นหลักฐานหรือแสดงให้เห็น ร่องรอยของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการทำ กิจกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งหลักฐานและข้อมูลที่บันทึกเป็นระยะ ๆ จะเป็นข้อมูลอธิบายภาพเด็ก สามารถบ่งบอกถึงพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สารนิทัศน์เป็นการประมวลผลที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและร่องรอย ผลงานของเด็ก จากการทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ การจัดทำสารนิทัศน์จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

>> พอร์ตโฟลิโอ สำหรับเด็ก รายบุคคล	<ul style="list-style-type: none">- ผลงานอิสระ- ผลงานที่ผู้ปกครองเลือก- ผลงานเฉพาะ
>> การบรรยายเกี่ยวกับ เรื่องราวหรือ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ	<ul style="list-style-type: none">- บันทึกของครู- ข่าวสารผู้ปกครอง- แผนการสอน
>> การสังเกตและบันทึก พัฒนาการเด็ก	<ul style="list-style-type: none">- แบบสังเกตบันทึกพฤติกรรมด้านต่าง ๆ- บันทึกลูกรัก- บันทึกการสนทนา (ครูกับเด็ก , เด็กกับเด็ก)
>> การสะท้อนตนเองของเด็ก	<ul style="list-style-type: none">- บันทึกคำพูดหรือข้อความที่สะท้อนความรู้- บันทึกวิดีโอ
>> ผลงานรายบุคคลและราย กลุ่ม	<ul style="list-style-type: none">- ผลงานกลุ่ม- ผลงานรายบุคคล

จากรูปแบบการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่ครูได้กำหนดให้ผู้ปกครองได้รับทราบนั้นผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กได้เช่นกัน โดยการทำความเข้าใจและศึกษารูปแบบพัฒนาการตามวัยจากสมรรถนะของเด็กวัย ๓ ขวบ เพื่อนำมาใช้ประกอบการส่งเสริมและร่วมประเมินพัฒนาการเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทางโรงเรียน

บรรณานุกรม

- ทีศนา แชมณี. 2552. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. 2549. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนา ชัชพงศ์. 2530. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย.(เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วรรณาท รักสกุลไทย. การจัดทำสารนิทัศน์ในระดับปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนเกษมพิทยา.
- ศรีกัญญา สสรุ รังษีบรรกุล. 2558. ธรรมชาติการเรียนรู้. นนทบุรี: บริษัท วิชั่น พีเพรส จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3-5 ปี : แนวแนะสำหรับผู้ดูแลเด็ก ครูและอาจารย์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ลัดดาวัลย์ พรินท์ติ้ง
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3-5 ปี : แนวแนะสำหรับผู้ดูแล ผู้ปกครอง. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ลัดดาวัลย์ พรินท์ติ้ง.
- อรุณศรี จันทร์ทรง. การประเมินโดยใช้แฟ้มผลงาน. กรุงเทพมหานคร :โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ.
- อรุณี หรดาล. 2558. พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.